

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka:060-01/16-8/
Ljubljana, 15. 9. 2016

Osnutek

Z a p i s n i k

**43. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 14. 9. 2016**

Predsednik je začel 43. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 13.00 in zaključila ob 17.55 uri.

Opravičili so se:

- Dr. Zoran Božič
- Janko Požežnik
- mag. Stojan Binder
- mag. Marija Lah
- Milan Lukić

Ostali odsotni:

- Boris Popovič
- Peter Vrisk

Na sejo so bili vabljeni:

- Nj. exc. gospa Eva Ponomarenková, veleposlanica Slovaške Republike (k 3. točki dnevnega reda),
- Irena Majcen, ministrica za okolje (k 4. točki dnevnega reda),
- mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka na Ministrstvu za finance in kandidatka za ministrico (k 5. točki dnevnega reda),
- dr. Boštjan Jazbec, guverner Banke Slovenije (k 6. točki dnevnega reda),
- Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic Republike Slovenije (k 7. točki dnevnega reda),
- dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo (k 8. točki dnevnega reda),
- Duška Godina, direktorica Agencije za energijo (k 8. točki dnevnega reda),
- mag. Vesna Györköös Žnidar, ministrica za notranje zadeve (k 9. točki dnevnega reda),
- Marjan Fank, generalni direktor Policije (k 9. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- Nj. exc. gospa Eva Ponomarenková, veleposlanica Slovaške Republike (3. točke dnevnega reda),
- Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor (4. točke dnevnega reda),

- Uroš Vajgl, namestnik generalne direktorice Direktorata za okolje, Ministrstvo za okolje in prostor (4. točke dnevnega reda),
- mag. Mateja Vraničar Erman, državna sekretarka, Ministrstvo za finance (5. točke dnevnega reda),
- mag. Saša Jazbec, generalna direktorica Direktorata za proračun, Ministrstvo za finance (5. točke dnevnega reda),
- mag. Irena Vodopivec Jean, viceguvernerka, Banka Slovenije (6. točke dnevnega reda),
- Tatjana Možek, pomočnica direktorja oddelka NFK, Banka Slovenije (6. točke dnevnega reda),
- Mojca Trstenjak, pomočnica direktorja Pravnega oddelka, Banka Slovenije (6. točke dnevnega reda),
- Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic (7. točke dnevnega reda),
- mag. Klemen Potisek, državni sekretar, Ministrstvo za infrastrukturo (8. točke dnevnega reda),
- mag. Jože Dimnik, sekretar, Ministrstvo za infrastrukturo (8. točke dnevnega reda),
- Jasna Avbelj Hamcič, sekretarka, Ministrstvo za infrastrukturo (8. točke dnevnega reda),
- Duška Godina, direktorica Agencije za energijo (8. točke dnevnega reda),
- Tomaž Lah, Agencija za energijo (8. točke dnevnega reda),
- Andrej Špenga, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve (9. točke dnevnega reda),
- Tomaž Pečjak, vodja Službe generalnega direktorja policije, Ministrstvo za notranje zadeve (9. točke dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza in predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja.

* * *

S sklicem 7. 9. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli predlog dnevnega reda, ki je bil naslednji:

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 42. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
Odobritev zapisnika 22. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predstavitev prednostnih nalog predsedovanja Slovaške Svetu EU v času od 1.7. do 31. 12. 2016
4. Predlog zakona o dimnikarskih storitvah (ZDimS) - druga obravnava, EPA 1279-VII
5. Poročilo o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2016 v obdobju januar-junij 2016, EPA 1413-VII
6. Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2015 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2015 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančni načrt Banke Slovenije za leto 2016, EPA 1244-VII
7. Enaindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2015, EPA 1294-VII
8. Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2015, EPA 1366-VII
9. Letno poročilo o delu policije za 2015, EPA 1348-VII
10. Obravnava zaključkov posveta "Notifikacija nasledstva Avstrijske državne pogodbe"

Ker predsednik ni prejel nobenega predloga za razširitev oz. umik, je na glasovanje dal naslednji

DNEVNI RED

1. Odobritev zapisnika 42. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
Odobritev zapisnika 22. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov

3. Predstavitev prednostnih nalog predsedovanja Slovaške Svetu EU v času od 1.7. do 31. 12. 2016
4. Predlog zakona o dimnikarskih storitvah (ZDimS) - druga obravnava, EPA 1279-VII
5. Poročilo o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2016 v obdobju januar-junij 2016, EPA 1413-VII
6. Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2015 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2015 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančni načrt Banke Slovenije za leto 2016, EPA 1244-VII
7. Enaindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2015, EPA 1294-VII
8. Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2015, EPA 1366-VII
9. Letno poročilo o delu policije za 2015, EPA 1348-VII
10. Obravnava zaključkov posveta "Notifikacija nasledstva Avstrijske državne pogodbe"

Predlagani dnevni red je bil sprejet (23 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Predsednik je na predhodno željo Ministrstva za finance in Veleposlaništva Slovaške Republike državne svetnice in svetnike obvestil o zamenjavi točk.

1. točka:

- Odobritev zapisnika 42. redne seje Državnega sveta

Osnutek zapisnika 42. redne seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 42. redne seje je bil sprejet (23 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 23 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- Odobritev zapisnika 22. izredne seje Državnega sveta

Osnutek zapisnika 22. izredne seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 22. izredne seje je bil sprejet (21 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

3. točka dnevnega reda:

- Predstavitev prednostnih nalog predsedovanja Slovaške Svetu EU v času od 1.7. do 31. 12. 2016

Nj. eksc. gospa Eva Ponomarenková, veleposlanica Slovaške Republike je predstavila prednostne naloge predsedovanja Slovaške Republike Svetu Evropske unije.

V razpravi so sodelovali mag. Peter Požun, Cvetko Zupančič in Jernej Verbič.

Na dileme iz razprave je odgovorila nj. eksc. gospa Eva Ponomarenková, veleposlanica Slovaške Republike.

Državni svet se je seznanil s prednostnimi nalogami predsedovanja Slovaške Republike Svetu Evropske unije.

2. točka dnevnega reda:

- Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov

Po elektronski pošti 13. 9. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanje državnega svetnika Jerneja Verbiča glede zakonske ureditve položaja prostovoljnih gasilskih društev in malih davčnih zavezancev.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanje državnega svetnika Jerneja Verbiča glede zakonske ureditve položaja prostovoljnih gasilskih društev in malih davčnih zavezancev v zvezi z uporabo on-line davčnih blagajn pri gotovinskem poslovanju ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US in 21/13 – ZFDO-F), sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanje državnega svetnika Jerneja Verbiča in Ministrstvu za finance predlaga, da vprašanje prouči in nanj odgovori.

Vprašanje državnega svetnika Jerneja Verbiča se glasi:

Ali Ministrstvo za finance pripravlja tudi spremembo zakonske rešitve, s katero bo ustrezneje uredilo položaj prostovoljnih gasilskih društev in malih davčnih zavezancev v zvezi z uporabo on-line davčnih blagajn pri gotovinskem poslovanju, ki predstavljajo za to kategorijo davčnih zavezancev veliko administrativno in finančno breme?

Obrazložitev:

V Uradnem listu št. 39/2016, dne 3. 6. 2016, so bile objavljene spremembe *Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost*, ki z vidika administrativne poenostavitve v zvezi z delovanjem nepridobitnih organizacij, vključno nevladnih organizacij oziroma društev, z novim šestim, sedmim in osmim odstavkom 143. člena pravilnika določajo izjeme od obveznosti izdaje računov v skladu z drugim odstavkom 81. člena ZDDV-1. Tako društva in vse nepridobitne organizacije, ki so bile obvezane izdajati račun za prodajo blaga ali storitev, tega po spremembi pravilnika niso več dolžne storiti. Novost se navezuje za tiste organizacije, ki imajo letno **manj kot 5 tisoč evrov prihodkov iz** pridobitne dejavnosti in jih upravljajo in vodijo prostovoljci, njihove cene pa so nižje, kot jih za podobne dobave zaračunavajo pridobitne organizacije. Pri tem svoje blago oziroma storitve prodajajo posameznikom, kamor se ne štejejo samostojni podjetniki ali druge osebe, ki opravljajo dejavnost na trgu.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za finance, da vprašanje prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanj v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 25 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Po elektronski pošti 13. 9. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanje državnega svetnika Matjaža Švagana glede systemske ureditve financiranja storitev varstveno delovnih centrov Slovenije s strani države.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanje državnega svetnika Matjaža Švagana glede systemske in enotne ureditve financiranja storitev zdravstvene nege v varstveno-delovnih centrih ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje državnega svetnika Matjaža Švagana in predlaga Ministrstvu za zdravje in Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da vprašanje proučita in nanj odgovorita.

Vprašanje državnega svetnika Matjaža Švagana se glasi:

Zakaj financiranje storitev zdravstvene nege v varstveno-delovnih centrih ni systemsko in enotno urejeno na ravni celotne države?

Obrazložitev:

Financiranje višine zdravstvene nege, ki pripada posameznemu uporabniku v slovenskih varstveno-delovnih centrih, ni ne systemsko ne enotno urejeno. Zakon o dolgotrajni oskrbi je v pripravi že desetletje, stanje pa je vedno bolj diskriminatorno. Varovanci varstveno-delovnih centrov v Sloveniji so v zelo neenakem položaju. Njihove pravice do financiranja zdravstvene nege (iz sredstev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije) so odvisne od tega, v katerem zavodu v Sloveniji so uporabniki, in ne od tega, kakšne so njihove dejanske potrebe. Razlike v višini financiranja so znatne.

V Zasavju je problematika postala aktualna, ko je tamkajšnji varstveno-delovni center odprl bivalno ter stanovanjsko enoto. Uporabnikom zasavskega varstveno-delovnega centra tako Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije so-financira 4,7 evra na oskrbni dan, uporabnikom nekaterih drugih varstveno-delovnih centrov pa tudi do desetkrat toliko. Nekateri varstveno-delovni centri imajo tako v sklopu zdravstvene nege zaposlene fizioterapevte, delovne terapevte, prav tako imajo možnost varovance vključiti v rehabilitacijske programe. Zasavski varstveno-delovni center pa je, da bi svojim varovancem zagotovil približno enak standard, kot ga lahko centri, ki jim država nudi višjo finančno podporo, primoran sredstva zbirati po svojih močeh – z lastnim delom, iskanjem sponzorjev, organizacijo dobrodelnih prireditev.

Uporabniki storitev varstveno-delovnih centrov Slovenije bi morali biti v enakovrednem položaju, ne glede na to, v kateri regiji je njihov center, zato je čimprejšnja priprava zakona o dolgotrajni oskrbi nujna.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje in Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da vprašanje proučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanj v roku 30 dni odgovorita.

Predlog sklepa je bil sprejet (24 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 23 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 19. 7. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za infrastrukturo na sklep, sprejet na 40. seji Državnega sveta Republike Slovenije, ob obravnavi zaključkov posveta z naslovom »Izgradnja drugega tira železniške proge Koper-Divača«.

- - -

Po elektronski pošti 22. 7. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovore Ministrstva za infrastrukturo na pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, v zvezi z izgradnjo mostu čez Dravo v občini Starše.

- - -

Po elektronski pošti 26. 7. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za kulturo na vprašanje državnega svetnika dr. Zorana Božiča glede vodenja Slovenskega filmskega centra, javne agencije Republike Slovenije.

- - -

Po elektronski pošti 28. 7. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na vprašanji državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, glede upoštevanja periodičnih dohodkov v postopkih uveljavljanja pravic iz javnih sredstev.

- - -

Po elektronski pošti 28. 7. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika Alojza Kovšce glede prispevkov za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni ter regresnih zahtevkov.

- - -

Po elektronski pošti 28. 7. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na pobudo državnega svetnika Janka Požežnika v zvezi s črpanjem evropskih sredstev.

- - -

Po elektronski pošti 28. 7. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na pobudo državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved v zvezi s prenosom lastništva dvorca Sv. Janeza na Občino Starše.

- - -

Po elektronski pošti 16. 8. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Agencije za zavarovalni nadzor na vprašanje državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne, d.v.z., v škodo njenih zavarovancev.

- - -

Po elektronski pošti 16. 8. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika dr. Zorana Božiča glede vodenja Slovenskega filmskega centra, javne agencije Republike Slovenije.

- - -

Po elektronski pošti 16. 8. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na vprašanje državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne, d.v.z., v škodo njenih zavarovancev.

- - -

Po elektronski pošti 19. 8. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Nadzornega sveta Vzajemne, d.v.z., na vprašanje državnega svetnika Draga Ščernjaviča v zvezi z negospodarnim in zaskrbljujočim delovanjem uprave Vzajemne, d.v.z., v škodo njenih zavarovancev.

- - -

Po elektronski pošti 31. 8. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za okolje in prostor na vprašanje državnega svetnika Alojza Glavača v zvezi s postopkom določanja cene oskrbe s pitno vodo.

- - -

Po elektronski pošti 1. 9. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika Jožeta Slivška glede t.i. financiranja kot temeljne državne ekonomske usmeritve, s poudarkom na politiki razvoja pokojninskega sistema v Sloveniji.

- - -

4. točka dnevnega reda:

– Predlog zakona o dimnikarskih storitvah (ZDimS) - druga obravnava, EPA 1279-VII

Predlog je objavljen na spletni strani Državnega zbora z dne 27. 5. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo Odbora Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 13. 9. 2016.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 13. 9. 2016

Na klop so državne svetnice in svetniki prejeli stališče Interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev.

Besedo je imela ministrica za okolje in prostor, Irena Majcen, predstavnica predlagatelja zakona.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, predsednik komisije Jernej Verbič, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljala sta Alojz Kovšca in Metod Ropret.

Na dileme iz razprave je odgovorila ministrica za okolje in prostor, Irena Majcen, predstavnica predlagatelja poročila.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 23/03, 69//04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o dimnikarskih storitvah (ZDimS) – druga obravnava

Državni svet **ne podpira** Dopolnjenega predloga zakona o dimnikarskih storitvah.

Državni svet je bil seznanjen, da je Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 79. seji 29. avgusta 2016 obravnavala Predlog zakona o dimnikarskih

storitvah in ga ni podprla, svoje mnenje pa je posredovala Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 22. seji 7. 9. 2016 pripravil dopolnjen predlog zakona.

Državni svet ugotavlja, da Vlada predlaga uveljavitev licenčnega sistema izvajanja dimnikarskih storitev, ki bo nadomestil sedanji koncesijski sistem, ki velja do konca tega leta. Zaradi zagotavljanja varstva okolja, učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom so po mnenju Vlade dimnikarske storitve v javnem interesu in jih ni moč prepustiti trgu. Ker je treba zagotoviti učinkovito in redno izvajanje dimnikarskih storitev na vseh malih kurilnih napravah, se predlaga nadaljnje reguliranje teh storitev. Novost predlaganega sistema je v tem, da dimnikarji ne bodo več omejeni na območja, saj bodo imeli uporabniki teh storitev možnost izbire dimnikarske službe. Po mnenju predlagatelja bo ta sistem prijaznejši do uporabnikov, ki danes nimajo možnosti zamenjati dimnikarja, če z njim niso zadovoljni. Dimnikarji bodo morali pridobiti licenco, ki bo veljala za celotno območje Slovenije in časovno ne bo omejena ter jo bodo podeljevale oz. odvzemale upravne enote. Že obstoječi izvajalci bodo lahko nadaljevali dejavnost, če bodo izpolnjevali zakonske pogoje, prav tako pa bodo zdaj dobili priložnost za vstop v sistem tisti, ki do zdaj niso mogli opravljati dejavnosti. Zakonska omejitev najvišje dovoljene urne postavke je po mnenju predlagatelja nujna, saj gre za opravljanje storitev, ki so obvezne. Predlagatelj zakona tudi ocenjuje, da bo konkurenca med izvajalci pripomogla k cenovni konkurenčnosti storitev in višji kakovosti storitev. Medtem ko se obveznosti za dimnikarje oz. dimnikarske družbe od obstoječe ureditve bistveno ne spreminjajo, bo moral uporabnik dimnikarskih storitev, ki si bo dimnikarja sam izbral, dopustiti pregled male kurilne naprave v predpisanih rokih in na predpisan način, hraniti zapisnike o pregledu in odpraviti morebitne ugotovljene napake.

Državni svet ugotavlja, da Sekcija dimnikarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Komisija za dimnikarsko dejavnost pri GZS-Zbornici komunalnega gospodarstva kot strokovni združenji ocenjujeta, da predlagana opredelitev dimnikarske službe ni primerna in ne zagotavlja javnega interesa. Nadalje ugotavlja, da je Združenje upravnikov nepremičnin opozorilo na nejasnosti določb, ki vplivajo na poslovanje upravnikov nepremičnin. Problematična je predlagana ureditev odločanja v večstanovanjskih stavbah glede izbire dimnikarske službe, saj je težko razmejiti individualne in skupne dimovodne naprave. Po mnenju njegovih predstavnikov bi lahko morebitna prosta izbira etažnih lastnikov dimnikarske službe za individualne naprave povzročila težave pri operativnem izvajanju zakona.

Državni svet je bil seznanjen, da so v DCI Malečnik in VCP Dimnik mnenja, da predpisi EU ne zahtevajo rednih letnih pregledov malih kurilnih naprav in meritev emisij dimnih plinov, temveč si EU predvsem prizadeva povečati energetske učinkovitost naprav in zmanjšati porabo energentov, z zamenjavo zastarelih kurilnih naprav z učinkovitejšimi pa bi zmanjšali porabo energentov in s tem emisij v okolje. V nasprotju s predlaganim licenčnim sistemom sta civilni iniciativi predlagali podobno ureditev, kot jo poznajo v Nemčiji ali Avstriji, kjer se dimnikarske storitve izvajajo v skladu z obrtnim zakonom, kontrolno funkcijo pa opravljajo pooblaščenca oz. požarni inšpektorji. Z uvedbo prostega trga dimnikarskih storitev bi uskladili dimnikarsko službo z evropskim pravnim redom, razbremenili Vlado in resorno ministrstvo birokratskih postopkov in s tem tudi zmanjšali stroške državnega proračuna, razbremenili lastnike kurilnih naprav nepotrebnih stroškov in povečali konkurenčnost izvajanja storitev, prav tako pa bi zmanjšali korupcijska tveganja, s katerimi se soočamo danes.

Kot ugotavlja Državni svet, je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v preteklosti že večkrat zavzela stališče, da je izvajanje dimnikarskih storitev v javnem interesu, pri čemer mora biti ureditev prijazna do uporabnikov in vzpostaviti učinkovit nadzor tako nad izvajalci kot uporabniki. Državni svet se zavzema za dimnikarsko službo v okviru javne službe in ne podpira prostega trga dimnikarskih storitev.

V zvezi z očitki DCI Malečnik in VCP Dimnik o neskladnosti slovenske dimnikarske zakonodaje z evropskim pravnim redom je predstavnica Ministrstva za okolje in prostor članom Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj odločno pojasnila, da Slovenija v odnosu do Evropske komisije na področju dimnikarske službe nima odprtih vprašanj, jo pa kontinuirano seznanja s potekom priprave nove zakonske ureditve na področju dimnikarskih storitev.

Glede na številne pripombe Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki v osnovi opozarja na konceptualni pomislek opustitve pravnega režima javne službe na področju dimnikarskih storitev, Sekcije dimnikarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Komisije za dimnikarsko dejavnost pri GZS-Zbornici komunalnega gospodarstva ter Združenja upravnikov nepremičnin Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ni podprla predloga zakona. Državni svet ugotavlja, da sprejeti amandmaji na matičnem delovnem telesu ne odpravljajo vseh pomislekov Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Država si ob upoštevanju socialnega položaja posameznikov in družin, pri čemer kar 400.000 državljanov živi pod pragom revščine, ne sme privoščiti dodatnega obremenjevanja svojih državljanov. Državni svet opozarja na prehodno obdobje, v katerem je predvidena najvišja dovoljena cena izvajanja dimnikarskih storitev v višini 25,20 evra na uro dela dimnikarskih storitev (brez DDV) in potni stroški v višini 0,25 evra na km za vsak km nad 25 km. V zvezi s predpisom, ki bo urejal cene dimnikarskih storitev, Državni svet pričakuje, da se bo pri določanju najvišje dovoljene cene izvajanja dimnikarskih storitev oz. oblikovanju cene dimnikarskih storitev upoštevalo socialno stanje državljanov, obenem pa pričakuje, da bo pri tem aktivno sodelovalo tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Državni svet opozarja, da iz dopoljenega predloga zakona ni moč ugotoviti, ali se bo tudi v prihodnje nadaljevala dosedanja problematična praksa zaračunavanja izvajanja dimnikarskih storitev v večstanovanjskih stavbah, ko izvajalec zaračuna visoke stroške za svoje storitve, ki jih opravi v nekaj minutah (npr. v stanovanjski stavbi z 65 stanovanji se za pregled prezračevalne naprave porabi nekaj minut na stanovanjsko enoto in za vsako enoto zaračuna 28 evrov). Eden temeljnih problemov veljavne ureditve je prav zaračunavanje dimnikarskih storitev za celotno uro, čeprav dimnikarji svoje delo opravijo v bistveno krajšem času. Tega problema tudi z uvedbo licenčnega sistema, ki na eni strani predvideva vzpostavitev prostega trga storitev in na drugi strani poudarja javni interes in s tem reguliranje dejavnosti, ne bomo rešili brez učinkovitega nadzora inšpekcij in ustreznega cenika dimnikarskih storitev, na podlagi katerega bo mogoče zaračunati le dejanski čas izvajanja storitev.

Glede na to, da bodo morali uporabniki dimnikarskih storitev do 30. junija 2017 izbrati dimnikarsko družbo, katerih seznam bo objavljen na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor, se Državnemu svetu postavlja vprašanje, na kakšen način bodo o tej obveznosti obveščeni.

Državni svet je bil seznanjen, da sta strokovni združenji predlagali, da bi bil uporabnik dolžan obvestiti dimnikarja o odpravi ugotovljenih nepravilnosti na mali kurilni napravi, medtem ko je v skladu z vladnim predlogom dimnikar tisti, ki mora po preteku roka preveriti odpravo nepravilnosti. Kot je bilo državnim svetnikom pojasnjeno, predlog strokovnih združenj temelji na predpostavki, da so dimnikarske storitve tržna dejavnost, medtem ko na Ministrstvu za okolje in prostor poudarjajo, da gre za regulirano dejavnost.

Državni svet predlaga, da Ministrstvo za okolje in prostor prisluhne strokovnima združenjema, ki želita sodelovati pri pripravi podzakonskih aktov in na podlagi izkušenj in poznavanja ključnih problemov prispevati k oblikovanju najboljših rešitev, ki bodo zagotovile kakovostno dimnikarsko službo in odpravo slabih poslovnih praks posameznih dimnikarskih izvajalcev.

Predlog mnenja ni bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 8 jih je glasovalo za, 16 pa jih je bilo proti).

6. točka dnevnega reda:

- **Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2015 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2015 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila in Finančni načrt Banke Slovenije za leto 2016, EPA 1244-VII**

Letno poročilo je bilo objavljeno na spletni strani Državnega zbora dne 18. 4. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Letno poročilo je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance.

Poročilo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 9. 9. 2016.

Besedo je imela mag. Irena Vodopivec Jean, predstavnica Banke Slovenije.

Poročevalec Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, podpredsednik komisije Alojz Kovšca, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljal je Drago Ščernjavič.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja skupaj s sprejetim amandmajem:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Letnemu poročilu Banke Slovenije za leto 2015 z letnim obračunom Banke Slovenije za leto 2015 (računovodski izkazi), ki je sestavni del tega poročila, in Finančnemu načrtu Banke Slovenije za leto 2016

Državni svet **se je seznanil** z letnim poročilom.

Državni svet je bil seznanjen z makroekonomskim okoljem, v katerem je Banka Slovenije delovala lani. Poudarjene so bile aktivnosti in projekti ter izvajanje nalog Banke Slovenije leta 2015 na področju denarne politike in nadzora bank v skrbi za finančno stabilnost bančnega sistema.

Glede na opravljeno razpravo Državni svet izpostavlja nekatera opozorila in zastavlja določena vprašanja:

- izkazalo se je, da je bilo delo nadzornikov v poslovnih bankah v preteklih letih pomanjkljivo, za slabe odločitve nadzornih svetov bank pa ni odgovarjal še nihče. Zastavlja se vprašanje, ali so lahko člani nadzornih svetov, za katere se ugotovi, da svojega dela niso uspešno opravljali, še kdaj imenovani na pomembne položaje v bančnem sistemu;
- Državni svet opozarja na privilegiran položaj nekaterih – predvsem večjih bank, ki so bile pred časom v postopku sanacije in so prejele državna sredstva, zdaj pa z dumpinškimi obrestnimi merami ponujajo ugodne kredite ter tako predstavljajo, predvsem manjšim bankam, nelojalno konkurenco na bančnem trgu;
- kdaj in na kakšen način bo Banka Slovenije zagotovila, da bodo komercialne banke pri zaračunavanju stroškov izvršb fizičnim osebam in gospodarskim družbam to opravljale le v okviru upravičljivih stroškov izvajanja postopka in da na ta račun ne bodo pridobivale ekstra dobičkov;
- ali Banka Slovenije izvaja nadzor nad delom DUTB in kakšen nadzor se opravlja nad sistemsko manj pomembnimi institucijami;
- v zvezi z razlastitvijo imetnikov podrejenih obveznic in malih delničarjev je bilo zastavljeno vprašanje o pričakovanih Banke Slovenije glede možnega razpleta ustavne presoje;

- kakšen je odziv javnosti na odprto spletno mesto Banke Slovenije in na vzpostavitev sistema obveščanja o kršitvah oz. nepravilnostih, t. i. žvižgaštva;
- kakšno je stališče Banke Slovenije do nadaljnjih korakov pri napovedani dokapitalizaciji Factor banke in Probanke, ki sta se pripojili k DUTB, in ali je bila pripojitev obeh bank nujna in pravilna rešitev;
- kateri organ je opustil dolžno ravnanje v primeru nastanka bančne luknje in ni zahteval sodnega procesiranja tistih, ki so jo povzročili, ter zaščitil interese, povezane s premoženjem v javni lasti;
- na kakšen način Banka Slovenije upravlja s sanacijskimi načrti posameznih poslovnih bank, kako nadzira take banke in za kakšno obdobje so ti načrti pripravljeni;
- kako Banka Slovenije ocenjuje stanje slovenskega bančnega sistema danes v primerjavi s tistim izpred dveh let.

Pojasnjeno je bilo, da se Banka Slovenije že dlje časa zavzema tudi za licenciranje članov nadzornih svetov bank, ki naj bi, tako kot je predvideno za imenovanje članov uprav bank, pridobili predhodno soglasje Banke Slovenije pred nastopom opravljanja funkcije. Na ta način bi bilo smiselno uskladiti bančno zakonodajo in Zakon o SDH. Glede odločitev posameznikov v upravah bank in nadzornih svetov, ki so z zavestnimi dejanji in v nasprotju z dobro profesionalno prakso zaobšli predpise s področja bančništva in povzročili škodne dogodke pa so presoje in morebitne sankcije v pristojnosti sodišč in ne Banke Slovenije.

V Banki Slovenije spremljajo dogajanja, ki zadevajo ponudbo ugodnih kreditov nekaterih komercialnih bank, vendar Banka Slovenije nima v rokah orodja, s katerim bi taka ravnanja bank lahko uspešno preprečevala in limitirala prenizke obrestne mere. Lahko pa z načinom upravljanja obrestnih mer ukrepa tako, da škarje obrestnih mer niso pretirano razprte.

Glede prikritega oderuštva bank v postopkih izvršbe so v Banki Slovenije mnenja, da tarife bank za opravljene storitve, z vidika velike odgovornosti in skrbnih obdelav podatkov, ostajajo v okvirih upravičljivih stroškov.

V zvezi z nadzorom nad DUTB je bilo pojasnjeno, da glede na status DUTB, ki ni poslovna banka, Banka Slovenije nima pravne podlage za opravljanje nadzora te družbe. Glede razlik, do katerih bi lahko prihajalo pri opravljanju nadzora bank, pa je bilo zagotovljeno, da vsi tovrstni ukrepi, ki jih izvaja Banka Slovenije, spadajo na področje rednih nadzornih aktivnosti.

Banka Slovenije v primeru odločanja o t. i. izbrisanih lastnikih podrejenih obveznic pričakuje rešitev, ki bo sledila vsem argumentacijam, ki jih je v dosedanjem postopku podala Banka Slovenije do tega vprašanja.

Zahteva o bančnem žvižgaštvu izhaja iz določb Zakona o bančništvu, ki ga je upoštevala tudi Banka Slovenije. Pri tem velja opozoriti, da je določba namenjena predvsem zaposlenim v bankah, ki pa doslej še niso podali kakšne resne prijave o nepravilnostih v bankah.

Banka Slovenije pojasnjuje, da je bil na dan odvzema bančnih licenc Factor banki in Probanki izkazan skupni negativni kapital v višini 8 mio evrov. Ker računovodski izkazi DUTB še niso revidirani, Banka Slovenije težko komentira situacijo, pri čemer pa opominja, da njen predlog o izčlenitvi t. i. male slabe banke Vlada pri svoji odločitvi o soglasju k pripojitvi obeh bank k DUTB ni upoštevala.

Načrti reševanja bank so preventivni mehanizmi, ki bi služili v primerih, ko bi izvajani nadzorniški ukrepi zatajili, zato je treba predhodno pripraviti načrte okrevanja in jih vsako leto aktualizirati.

Glede časovne primerjave stanja v bančnem sistemu je bilo odgovorjeno, da so banke trenutno kapitalsko ustrezne, se pa zaradi okolja nizkih obrestnih mer banke srečujejo s povečanim obrestnim in kreditnim tveganjem. Verjetno bo glede na velikost trga in potreb gospodarstva nujna konsolidacija bančnega sektorja v smeri združevanja posameznih bank.

Državni svet je po opravljeni razpravi sprejel dodatna sklepa:

1. Državni svet podpira prizadevanja Banke Slovenije za spremembo zakonodaje v primerih imenovanja članov nadzornih svetov v bankah, ki naj bodo imenovani po enakem postopku kot člani uprav bank.
2. Državni svet podpira napore Banke Slovenije, da se spremeni sodna praksa v primerih ugotavljanja nepravilnosti pri bančnem poslovanju tako, da se za razreševanje te problematike in za doseganje učinkovitejših in pravičnejših epilogov poleg specializiranega državnega tožilstva vpelje še specializirano državno sodišče.

Predlog mnenja je bil sprejet (21 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 14 jih je glasovalo za, 6 pa jih je bilo proti).

7. točka dnevnega reda:

- **Enaindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2015, EPA 1294–VII**

Poročilo je objavljeno na spletnih straneh Državnega zbora v Poročevalcu z dne 1. 6. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo sta obravnavali Komisija za državno ureditev, kot matična komisija, in Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, kot zainteresirana komisija. Skupno mnenje obeh komisij so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 9. 9. 2016.

Besedo je imela Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic.

Skupni poročevalec Komisije za državno ureditev in Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, predsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide mag. Peter Požun, je pojasnil stališče obeh komisij.

Razpravljali so Milan Ozimič, mag. Darija Kuzmanič Korva, Jernej Verbič, dr. Janvit Golob in Drago Ščernjavič.

Na dileme iz razprave je odgovorila Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M N E N J E

k Enaindvajsetemu rednemu letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2015

Državni svet **se je seznanil** s poročilom.

Državni svet na podlagi predstavitve vsebine letnega poročila ugotavlja, da se je tudi v letu 2015 na Varuha obrnilo precejšnje število ljudi, saj je v obravnavo lani prejel kar 2.785 novih pobud, vsega skupaj pa jih je v letu 2015 obravnaval 3.418. Pomemben segment dela je Varuh opravil tudi na terenu (dvanajst obiskov), v neposrednem stiku z ljudmi.

Del letnega poročila Varuha predstavlja tudi Poročilo o izvajanju nalog Državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DMP), katerega naloge Varuh izvaja na podlagi 4. in 5. člena Zakona o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugih krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim in ravnanjem. V okviru mehanizma strokovne nadzorne skupine obiskujejo kraje odvzema prostosti (zavodi za prestajanje kazni, vzgojno izobraževalni zavodi, socialno-varstveni zavodi, prostori za pridržanje na policijskih postajah, center za tujce, azilni dom ...) in preverjajo ravnanje z zaprtimi osebami in pogoje bivanja, vse z namenom okrepitve varstva pred mučenjem, krutim ali poniževalnim ravnanjem. Leta 2015 je bilo opravljenih 67 tovrstnih obiskov, ki jih nadzorne skupine večinoma opravijo nenapovedano. Po obiskih pripravijo poročila o stanju, del tega so tudi priporočila organom in ustanovam za izboljšanje razmer in opozorila za ustrezno spremembo zakonodaje.

Državni svet tudi letos poročilo Varuha ocenjuje kot kakovostno, pregledno in informativno. Po njegovem mnenju poročilo s celovitim pregledom različnih segmentov delovanja države vsako leto postavi ogledalo družbi, katerega odsev ni vedno prijeten. Pri tem Državni svet ugotavlja, da kljub številnim očitnim kršitvam človekovih pravic na posameznih področjih sprememb na bolje še vedno ni. Tudi 2015 so bile spet aktualne nekatere tematike iz preteklih let: neuresničene posamezne ustavne odločbe; neurejen način uresničevanja človekove pravice do peticije; dolgotrajnost sodnih postopkov; diskriminacija pri prevozu študentov invalidov; nujne spremembe na področju duševnega zdravja; veliki zaostanki v pritožbenih postopkih v zvezi z uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev; nenatančno opredeljena pravila zdravljenja v tujini; kršitve na področju izplačil plač in prispevkov za socialno varstvo; položaj zagovornikov otrok še vedno ni zakonsko urejen itd.

Državni svet prav tako ugotavlja, da pristojni državni organi dajejo obljube kot odziv na opozorila in priporočila Varuha, a jih velikokrat ne izvršijo. S tega vidika Državni svet predlaga Varuhu, da opravi podrobnejšo analizo obljub posameznih resornih ministrstev. Varuh pojasnjuje, da ima slednje že v načrtu; v smislu nadgradnje obstoječe metodologije prikaza dejanskega napredka na posameznem področju (na začetku posameznega poglavja naj bi bil pregled uresničenih in neuresničenih zadev oziroma priporočil). V okviru Poročila o izvajanju nalog državnega preventivnega mehanizma za leto 2015 pa so ugotovitve nadzornih skupin že predstavljene na takšen način – predstavljena so posamezna priporočila ali opozorila z ugotovitvami o tem, ali so bila sprejeta ali nesprejeta oziroma realizirana.

Varuh in Državni svet tudi letos ugotavljata, da Vlada Republike Slovenije oziroma posamezna ministrstva s pripravo odzivnega poročila spet čakajo na seje delovnih teles Državnega zbora, čeprav je bilo že večkrat opozorjeno, da bi odzivno poročilo, če bi bilo pripravljeno do sej komisij Državnega sveta in plenarnega zasedanja Državnega sveta, v veliki meri pripomoglo k njegovi kakovostnejši obravnavi.

Tako Varuh kot Državni svet zaznavata, da je revščine v družbi čedalje več in da se družbene razlike še poglobljajo. Ne samo Varuh, tudi centri za socialno delo se soočajo z na tisoče pobudami in pritožbami, ki velikokrat ostajajo nerešene, kljub temu, da je očitno, da so ljudem kršene določene pravice. Državni svet tako ponovno izpostavlja problematiko zaostankov v okviru pritožbenih postopkov v zvezi z uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev, na katero že par let zapored opozarja tudi Varuh. Nekateri posamezniki na odločitve Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti kot drugostopenjskega organa čakajo tudi več kot dve leti, kar je nesprejemljivo. V vmesnem času ljudje ostajajo brez pravic, ki bi jim v primeru pozitivno rešene pritožbe pripadale, in številni so zaradi tega socialno ogroženi. Za rešitve se ponovno obračajo na centre za socialno delo, ki so posledično dvojno (pre)obremenjeni, medtem ko pravih vzvodov za rešitve nimajo. Pri tem se velikokrat dogodi, da se nezadovoljstvo uporabnikov storitev (bodisi upravičeno bodisi zaradi neutemeljenih pričakovanj pravic, ki jim ne pripadajo) stopnjuje do te mere, da prihaja do groženj in nasilja (policija mora ukrepati tudi nekajkrat na teden). Hkrati še vedno ni jasno določeno, kdaj bo dejansko izvedena reorganizacija centrov za socialno delo, ki naj bi slednje razbremenila in jih spet približala svojemu osnovnemu poslanstvu.

Državni svet izpostavlja tudi primere okostenelih in nečloveških pravil ter postopkov uveljavljanja posameznih pravic, ki nakazujejo na posamezniku neprijazno državo. Na primer

pri uveljavljanju izredne denarne pomoči je možno zaradi neizkazane namenske porabe v višini 1,30 evra ostati brez pravice do izredne denarne socialne pomoči za 14 mesecev po mesecu prejema omenjene pomoči. Gre za absurdne situacije, v katerih bi element človečnosti moral pretehtati nad formalizmom, a zaradi posledic ostalih okostenelih pravil (npr. nadzornih organov) strokovne osebe, ki odločajo o posameznih pravicah, v takšnih primerih ne smejo uporabiti diskrecijske pravice. Državni svet je bil pri tem seznanjen, da Varuh poziva k uvedbi bolj mehkih prehodov oziroma k uporabi drsne lestvice pri določanju pogojev za pridobitev posameznih pravic, kar bi lahko v pomembni meri vplivalo na to, da do takšnih neživiljenjskih odločitev ne bi več prihajalo. Državni svet se strinja, da bi bilo obstoječi sistem treba ustrezno prilagoditi.

Državni svet je bil seznanjen tudi z odzivom Ministrstva za zdravje na nekatera opozorila in priporočila Varuha. Varuh zaznava določene pozitivne spremembe v praksi delovanja Ministrstva za zdravje (večja odzivnost in vključevanje) in dobro sodelovanje v zadnjem letu. Nedavno so se predstavniki obeh organov tudi sestali in razpravljali o aktualnih tematikah s področja zdravstva.

Ministrstvo za zdravje sicer napoveduje sprejem novele Zakona o zdravstveni dejavnosti (ureditev področja koncesij in skupnih sistemskih nadzorov (ne zgolj ločeno upravni, strokovni in zavarovalniški)), ki je trenutno v zadnji fazi usklajevanj, prav tako je v pripravi tudi nov Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki bo med drugim bolj natančno določil postopke (roke za odziv strokovnih organov) in pravila v zvezi z zdravljenjem v tujini. Ministrstvo v letu 2017 napoveduje tudi spremembe Zakona o duševnem zdravju, na pomanjkljivosti katerega že nekaj let opozarjata tako Varuh kot Državni svet. Spremembe pripravlja posebna delovna skupina. Varuh pri tem Ministrstvu za zdravje priporoča, da pri pripravi sprememb Zakona o duševnem zdravju upošteva tudi problematiko sprejema oseb z odvzeto poslovno sposobnostjo v varovane oddelke socialno-varstvenih zavodov (SVZ). Treba bi bilo namreč najti rešitev za plačevanje oskrbe oseb, nameščenih na varovanih oddelkih SVZ, kadar so tja nameščene na podlagi sklepov sodišč.

Ministrstvo za zdravje je podalo pojasnilo tudi glede opozoril Varuha glede pobota terjatev v okviru ZZZS (str. 298). Prav tako kot ZZZS tudi ministrstvo meni, da za zavarovance iz 78.a člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pobot terjatev ni možen. Uporaba Zakona o obligacijskih razmerjih namreč v tem primeru po mnenju pravne službe ministrstva ne pride v poštev. Je pa ministrstvo izrazilo pričakovanje, da se bo našlo kakšen drug, ustrežnejši način reševanja tovrstnih situacij.

Državni svet v zvezi s področjem zdravstva ugotavlja, da se v javnosti, zaradi dvigovanja gledanosti ali branosti, večkrat prikazuje določene težave v zdravstvu bolj problematične, kot so v resnici. Opozarja tudi na del pripomb Varuha glede reorganizacije službe nujne medicinske pomoči, in sicer na – po njegovi oceni – rahlo nerodno zapisano trditev na str. 292, ki se nanaša na neprimerljivost zdravstvene oskrbe, ki jo nudi zdravnik, z oskrbo, ki jo nudi diplomirani zdravstvenik ali »prvi posredovalec«. Državni svet poudarja, da sistem nujne medicinske pomoči po vsem svetu temelji na načelu, da pomaga tisti, ki je prvi na mestu in ki je usposobljen za izvajanje prve pomoči, nato pa se to pomoč nadgradi še z drugimi strokovnjaki s področja zdravstva. Pričakovanja, da bo vedno prvi pri roki za izvajanje prve pomoči ravno zdravnik, so po oceni Državnega sveta nerealna.

Prav tako Državni svet ocenjuje, da so bili v ozadju intenzivne javne razprave, ki se je lani odvijala na temo nujne medicinske pomoči, v veliki meri določeni interesi po zaslužku, ki so nasprotovali racionalizaciji sistema. Glede delovanja urgentnih centrov Ministrstvo za zdravje pojasnjuje, da trenutno nad njimi opravljajo nadzor, do konca leta pa se predvideva uvedbo dispečerske službe v Mariboru in v Ljubljani.

Državni svet opozarja na problematiko namestitvev otrok in starejših s težavami v duševnem zdravju. Še vedno namreč ni zagotovljenih ustreznih namestitvenih zmogljivosti za nudenje ustrezne pedopsihiatrične strokovne pomoči otrokom s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, pri obstoječih vzgojnih zavodih pa prihaja do neenake obravnave glede namestitvev. Otroci z odločbami o namestitvi, ki jih izdajo centri za socialno delo, namreč pogosto ne želijo

sprejeti, medtem ko pri sprejemu otrok s primerljivimi težavami in odločbo za namestitev, ki jo izda sodišče, ni težav. Glede varovanega oddelka pedopsihiatrije pa je Ministrstvo za zdravje podalo pojasnilo, da je bil letos narejen napredek. Kot začasna rešitev bo (dokler ne konča procesa specializacije dovolj pedopsihiatrov – trenutno jih specializacijo opravlja 20) vzpostavljen varovani oddelek v okviru Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana, ločeno od varovanih oddelkov za odrasle. V dežurno ekipo na oddelku pa bo vključen pedopsihiater iz Pediatrične klinike UKC Ljubljana.

Državni svet skrbijo tudi ugotovitve Varuha o neenakopravnosti zavarovancev, ki so nastanjeni v institucionalnem varstvu (v domovih za starejše). Varuh ugotavlja, da v domovih brez koncesije stanovalci niso upravičeni do enakih storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja kot stanovalci v domovih, ki imajo koncesijo za opravljanje institucionalnega varstva (str. 303). Pri tem Varuh navaja, da je za razrešitev vprašanja ključna trinajsta alineja 1. točke 23. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki jo Zavod za zdravstveno zavarovanje in Ministrstvo za zdravje razume drugače kot Varuh. V zvezi z navedenim Državni svet predlaga Varuhu, da poda pobudo za avtentično razlago omenjene alineje, saj bi to lahko pripeljalo do razjasnitve zadev.

Državni svet je bil seznanjen tudi z opažanji enega od državnih svetnikov, da do velikih razlik pri kakovosti oskrbe lahko prihaja tudi med domovi za starejše, ki imajo status javnega zavoda, in nekaterimi domovi za starejše, ki delujejo na podlagi koncesije za opravljanje institucionalnega varstva. Do razlik naj bi prihajalo pri višini cene storitev, standardih delovanja (zagotavljanje osnovnih higienskih pripomočkov, število zaposlenih/ varovanca, zlasti na varovanih oddelkih za osebe z demenco), poslovnih izidih (nekateri domovi s koncesijo imajo visoke dobičke, predvidoma na račun nižanja stroškov in kakovosti storitev) itd. Pri tem Državni svet posebej poudarja, da na področju socialnega varstva in zdravstva ustvarjanje dobička nikoli ne sme biti ključno merilo delovanja izvajalcev storitev. Varuh je ob tem izrazil interes za pridobitev podrobnejših informacij o omenjenih opažanjih, da bo lahko zadevo natančneje proučil.

Državni svet zaznava težave tudi pri uveljavljanju pravic invalidov, zlasti kar se tiče namestitev v varstveno-delovnih centrih, katerih zmogljivosti še vedno ne zadostijo povpraševanju. Invalidi se tako soočajo z omejenim izborom namestitev in programov, prilagojenih potrebam posameznika.

V letnem poročilu je posebej izpostavljena varuhova skrb za preverjanje situacije na terenu v času povečanja begunskih tokov, predvsem se je odzval na zapise o nekorektnem ravnanju posameznikov v stiku z begunci, posebej je bil Varuh pozoren na ranljive skupine beguncev. V zvezi z begunsko problematiko Državni svet opozarja na vprašanje mladoletnih oseb brez spremstva, saj so se pojavljali zaskrbljujoči zapisi v medijih, da so slednji na begunski poti postali žrtve tihotapskih mrež ljudi in izginili iz evidenc. Varuh ugotavlja, da država v zvezi s skrbjo za mladoletne tujce brez spremstva uvaja pilotni projekt, znotraj katerega se ureja njihovo šolanje in oskrba in tudi razporeditev otrok po različnih delih Slovenije v bolj primerno okolje, kot je to npr. azilni dom.

Državni svet ugotavlja, da na področju pravosodja dolgotrajnost postopkov še vedno povzroča velike težave, kljub delovanju Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja, za katerega se ugotavlja, da je olajšal postopke in sam po sebi ne potrebuje sprememb. Zaskrbljujoče visok ostaja delež obsodilnih sodb Slovenije na Evropskem sodišču za človekove pravice (ESČP), kjer pa gre za sistemske težave države in ne za probleme z zakonodajo, zato bi bilo nujno preveriti vsako obsodbo posebej in jih reševati na nivoju države, kar predlaga tudi Državno pravobranilstvo. Vir velikega števila odškodnin na ESČP so npr. slabe bivanjske razmere v zaporih ZPKZ Ljubljana in v tem primeru je edina mogoča rešitev odprava razlogov za pritožbe, v nasprotnem primeru država ves čas plačuje odškodnine.

Še vedno ostaja problem dolgotrajnih postopkov v primeru izvršb, na kar je Državni svet že večkrat opozoril v svojih mnenjih. Varuh se strinja, da postopki izvršb trajajo predolgo, vendar so razlogi različni in jih ni mogoče odpraviti le s spremembami zakonodaje, čeprav

Ministrstvo za pravosodje v zvezi s postopkom izvršbe ponovno pripravlja določene spremembe.

Varuh se strinja s pripombami Državnega sveta, da novi način obravnave zadev, po katerem se sodni zaostanki na sodiščih rešujejo tudi tako, da se celotna zadeva premakne krajevno, npr. iz Ljubljane v Krško, do posameznika ni prijazen, saj ga obremeni stroškovno (stroški poti) in časovno. Sodišča bi morala v takšnih primerih prestaviti sodnika, ne pa ostalih udeležencev v postopku.

V zvezi z izvrševanju zapornih kazni še vedno ostaja problem premajhna možnost opravljanja dela za vse, ki si to želijo. Državni svet se strinja s pozivom Varuha, da Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij sprejme dodatne ukrepe za oblikovanje čim več dodatnih aktivnosti za zapornike v času sankcij. Varuh izpostavlja tudi pomen dokončne ureditve oddelka za forenzično psihiatrijo. Strokovna skupina je pripravila podlage v zvezi z njenim razvojem, ki bi jih bilo treba čim prej uresničiti. Državni svet podpira opozorila Varuha glede najbolj problematične točke forenzične psihiatrije, to je nadaljnje obravnave nekdanjih forenzičnih psihiatričnih bolnikov, saj se trenutno te bolnike po zaključenih 5 letih namešča v običajne socialne zavode (SVZ). S stališča obravnave teh bolnikov in drugih oskrbovancev je takšen način neustrezen; smo ena redkih evropskih držav, ki to problematiko ureja na ta način.

Državni svet je v uvodniku k poročilu Varuha zaznal poziv, da naj poslanke in poslanci ter drugi politiki sprejmejo etični kodeks in oblikujejo razsodišče, ki bi se odzivalo na posamezne primere, vredne obsodbe. V zvezi s tem je Državni svet Varuha informiral, da je Državni svet na 27. seji 18. 3. 2015 sprejel Etični kodeks državnih svetnikov Državnega sveta Republike Slovenije in s tem naredil pomemben korak na tem področju.

Državni svet se je v razpravi dotaknil tudi podpoglavja 2.1.4 Etika javne besede, v katerem Varuh opozarja, da so domnevni kršitelji pravic na tem področju največkrat novinarji, izdajatelji medijev ali posamezniki, ki so brez javnih pooblastil, zato Varuh zatrjevanih kršitev praviloma ne more obravnavati. Državni svet opazuje, da se v nekaterih medijih v zadnjih letih (najbrž zaradi želje po višji gledanosti) uporablja določen stil vodenja informativnih oddaj, ki je nesprejemljiv, saj so voditelji do vabljenih v oddajo nespoštljivi ali celo verbalno agresivni. Velikokrat voditelji oddaj prevzamejo vlogo sodišča, policije, tožnikov itd., kar vodi do vnaprejšnjih oziroma že kar avtomatičnih obtožb ljudi za nekaj, kar jim ni dokazano, ali za nekaj, na kar sploh nimajo vpliva. Takšen način poročanja ali vodenja (kontaktnih ali informativnih) oddaj pogosto vodi v neke vrste medijski linč, ki mu nato pogosto intenzivno sledi še javnost, s čimer se samo še dodatno šibi že tako načeto avtoriteto sodstva.

Dober primer neustreznega medijskega pritiska, ki mu nato brezpogojno sledi javnost, je aktualno dogajanje v zvezi z nasiljem v zdravstvu, kjer se kot vzvode za dogajanje navaja nepovezane razloge (čakalne dobe) in na vsak način išče krivce, s tem pa zgolj potencira napetosti, namesto da bi se iskalo rešitve.

Državni svet v skladu z navedenim poziva k upoštevanju in krepitvi novinarske etike, saj lahko slednje pripomore k objektivnejšemu prikazovanju posameznih tematik ter izboljšanju splošnega družbenega razpoloženja. Prav tako poziva k previdni izbiri besed različnih mnenjskih voditeljev s področja politike in različnih drugih segmentov družbe, saj ima vsaka beseda svoj odmev.

Državni svet se zaveda, da so vsi segmenti družbe, vključno z državnimi svetnicami in svetniki, soodgovorni za stanje v družbi, v katerem smo, zato bi morali vsi na svojih področjih v največji možni meri sprejemati odločitve, s katerimi se ne bo kršilo človekovih pravic, in se truditi za ponovno vzpostavitev medsebojnega zaupanja, ki je očitno v družbi že precej skrhan.

Velik delež številnih težav, ki jih navaja Varuh v poročilu, po mnenju Državnega sveta predstavlja nekonsistentna in nesistemska zakonodaja, velikokrat pripravljena na podlagi hipnih odločitev, ki so morebiti trenutno družbeno ali politično všečne, a v praksi nato

povzročajo težave ali pa niso pripravljene v dejansko korist državljanov. Državni svet se strinja z Varuhovim poudarkom iz poročila, da bi morala biti država prijazna državljanom in jim olajšati vsakodnevno urejanje opravkov znotraj različnih institucij, vendar temu običajno ni tako. Mnogokrat gre za pretirano formaliziranje postopkov, v katerih posameznik ni več viden, upoštevajo se številke in izračuni, človeško stisko pa se pušča ob strani.

Država je postala pravno prenormirana. Forma je postavljena pred vsebino in v takšnem sistemu se resno lahko vprašamo, ali ne gre za sistematično kršenje temeljnih človekovih pravic. Nepreglednost in nejasnost predpisov namreč ne pomeni nič drugega kot kršenje pravic državljanov, ki se brez strokovne pravne pomoči ne morejo več znajti sami. Pogosto prihaja celo do retroaktivnega poseganja v pravice ljudi, kar ne bi smelo biti dopustno. Državni svet se v tem segmentu zaveda pomembne naloge Državnega sveta, da kritično obravnava vložene zakonodajne predloge in na zaznane pomanjkljivosti opozarja Državni zbor.

Po drugi strani pa velik del zakonodaje, ki bi morala biti sprejeta že pred leti, še vedno ni pripravljena za obravnavo in sprejem (npr. osebna asistenca, dolgotrajna oskrba ...), kar krepi nezadovoljstvo tako med državljani kot izvajalskimi organi, ki se dnevno soočajo s težavami ljudi, pa nimajo zakonodajnih podlag, na podlagi katerih bi jim lahko ponudili rešitve. Varuh je v zvezi s pripravo zakonodaje opozoril na Resolucijo o normativni dejavnosti, ki daje dobre podlage za vključevanje širše javnosti v pripravo zakonodajnih rešitev, a jo le malokdo od pripravljavcev zakonodaje dejansko upošteva.

Državni svet ugotavlja, da Varuh ponovno opozarja, da Slovenija nima polnopravne državne institucije za človekove pravice na podlagi Pariških načel, zato predlaga (določeni postopki so že stekli), da naloge prevzame Varuh, ki pa mu je treba zato dodeliti dodatne pristojnosti. Tudi zaradi tega je v fazi dopolnjevanja Zakon o varuhu človekovih pravic. V zvezi z razpravo o morebitni potrebi po razširitvi pristojnosti Varuha je slednji pojasnil, da trenutne zakonsko določene pristojnosti zadoščajo, saj velja, da je Varuh organ posvetovanja, usmerjanja in pomoči, ne pa izdajanja odločb in neposrednega ukrepanja.

Varuh dodatno navaja, da državne institucije načeloma spoštujejo njegovo delovanje, vendar pa je glede upoštevanja priporočil situacija še vedno nezavidljiva, saj mnoga priporočila ostajajo leta in leta nerealizirana. Tako je bilo izpostavljeno področje neupoštevanih odločb Ustavnega sodišča, na katere opozarja Varuh in se jih država sploh ne loti uresničevati (npr. prilagoditev volišč invalidom, ureditev brezplačnega prevoza oseb z motnjami v duševnem razvoju med 18. in 26. letom, ki se izobražujejo, ki bi ga morala urediti Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ...). Državni svet se strinja, da je nesprejemljivo, da se odločb Ustavnega sodišča ne izpolnjuje v za to določenem roku. Po drugi strani pa je bilo izraženo mnenje, da so včasih tudi posamezne odločitve Ustavnega sodišča neživljenjske oziroma ne razrešujejo povzročenih krivic. Na primer odločitev Ustavnega sodišča v zvezi z neupoštevanjem prostovoljnih prispevkov zavarovancev za pokojninsko zavarovanje v pokojninsko dobo brez dokupa (27. člen ZPIZ-2), v zvezi s katero bi bilo pravično, da bi se vplačnikom v blagajno vplačana sredstva vsaj vrnilo, če se jih že ne upošteva pri izračunu pokojninske dobe.

Varuh je prav tako opozoril na potrebo po uresničevanju pravice do peticije iz 45. člena Ustave RS in da je treba to urediti z zakonom. Pravica do peticije je trenutno v našem sistemu nedorečena in se jo lahko upošteva ali ne. Državni svet se strinja z varuhovim priporočilom, da bi bilo treba status peticije urediti enotno, tako da so vnaprej jasne njene posledice, saj v nasprotnem primeru te človekove pravice sploh ni mogoče dosledno uveljavljati.

Državni svet izpostavlja problematiko varstva okolja in v zvezi s tem opozarja na, po njegovem, mnenju, sporne spremembe v Uredbi o stanju tal, s katero želi Ministrstvo za okolje in prostor povečati mejne in opozorilne vrednosti določenih onesnaževal v tleh (snovi, ki nastajajo pri sežiganju odpadkov) in po mnenju Državnega sveta lokalno prebivalstvo območij, ki so že zelo ekološko obremenjena (Zasavje, Soška dolina), obremeniti še bolj. Varuh je že v svojem poročilu opozoril na problematiko onesnaženega okolja in na

neučinkovito ravnanje države. Število pobud na področju okolja in prostora se je 2015 povečalo (178) in je bilo največje, odkar se pripravlja poročilo Varuha. Celjska kotlina še vedno ni dobila statusa degradiranega območja, ki bi omogočil začetek sanacije kot v Mežiški dolini.

Državni svet je bil seznanjen, da so glede na izkušnje Varuha inšpekcijske službe na področju okolja neučinkovite, postopki dolgotrajni, predvsem pa ni jasno, po kakšnih prioritetah se odločajo za ukrepanje, zato bi bilo dobro, če bi Vlada določila prednostne naloge za inšpekcijske službe v predpisu, ki bo zagotavljal transparentnost. Vlada mora inšpektoratu za učinkovito vodenje inšpekcijskih postopkov zagotoviti pogoje za delo – materialne, kadrovske in finančne. Varuh je zato ocenil, da je treba opozorila Državnega sveta glede sprememb Uredbe o stanju tal proučiti in ugotoviti, za kakšne spremembe gre.

Varuh je izrazil zaskrbljenost, ker se situacija na področju urejanja bivanjskih razmer za romsko skupnost v zadnjem letu ni premaknila z mrtve točke. Še vedno ni prišlo do sprememb zakonodaje in država skupaj z lokalnimi skupnosti še vedno ne ureja osnovne infrastrukture v naseljih, prav tako ostaja nedorečen status mnogih romskih naselij, ki so postavljena na zasebnih zemljiščih. Varuh zato ponovno poziva k spremembi Zakona o romski skupnosti, s katero bi se odpravilo zakonske slabosti izvajanja zakona, predvsem v delu pristojnosti lokalnih skupnosti, ki pa svojih nalog nato zaradi pomanjkanja denarja in drugih razlogov ne izvedejo. Varuh je v povezavi s stanjem v romskih naseljih pozval k spoštovanju človekovih pravic in omogočanju dostopa do pitne vode in sanitarij in k ukrepanju države, če lokalna skupnost tega ne stori. V zvezi s pravico do pitne vode v romskih naseljih je Državni svet preveril mnenje Varuha glede vprašanja, ali mora država ali lokalna skupnost tudi v primeru nelegalno postavljenih romskih naselij na zasebnih zemljiščih omogočiti dostop do pitne vode. Varuh meni, da mora širša skupnost poskrbeti za dostop do pitne vode v primeru romskih naselij, postavljenih na javnih zemljiščih, vendar pa je treba poudariti, da nedostopnost do pitne vode pomeni ogrožanje življenja in je zato nujno, da širša skupnost hitreje in bolj učinkovito rešuje problematiko nelegalnih romskih naselij.

Državni svet ponovno opozarja na težavo neurejenega lastništva javnih cest. Lokalne skupnosti so opravile kategorizacijo občinskih cest, od katerih pa mnoge tečejo po zasebnih zemljiščih. Lastniki za to niso dobili nobenih odškodnin, niti niso bili opravljeni prenosi lastništva. V večini se občine zavedajo problematike, ki jo bo treba urediti, vendar lastnikom teh zemljišč to nič ne pomeni, saj so postavljeni v brezpravni položaj, medtem ko prejemajo položnice za plačilo davkov za zemljišča, ki jih ne morejo uporabljati. Ustavno sodišče je ugotovilo, da so občinski odloki o kategorizaciji cest neustavni in kršijo pravico do zasebne lastnine. Varuh državo opozarja, da gre za obsežen in sistemski problem, ki ga občine same ne bodo mogle rešiti (v nekaterih primerih gre za finančne obremenitve, ki bi terjale nekaj občinskih proračunov za poravnava vseh obveznosti do lastnikov zemljišč). Lokalne skupnosti potrebujejo angažiranje države in pristojnega Ministrstva za infrastrukturo, ki bi moralo pripraviti načrt aktivnosti za ureditev lastništva javnih cest, ki potekajo po zasebnih zemljiščih. Tako Varuh kot Državni svet se strinjata, da bo moralo biti angažiranje države in pristojnega Ministrstva za infrastrukturo bolj določno. Zgolj samo splošno opozorilo Ministrstva za infrastrukturo, poslano lokalnim skupnostim, za razrešitev tako pereče problematike žal ne zadostuje.

Varuh je izrazil zadovoljstvo, da se v Državnem zboru končno odvijajo postopki za uresničitev ideje o zapisu pravice do pitne vode v Ustavo RS. Tej podpori se pridružuje Državni svet, saj je bil ravno Državni svet tisti, ki je že 2013 sprejel pobudo državnega svetnika mag. Steva Ščavničarja o zaščiti oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave RS.

Državni svet in Varuh sta tudi letos potrdila dobro medsebojno sodelovanje. Aktualni primer skupnega odziva na zaznane težave predstavlja problematika obdavčenja dohodkov otrok iz naslova družinske pokojnine, s katero se je Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide seznanila na 56. seji 7. 7. 2016. Po obravnavi je pozvala Vlado Republike Slovenije oz. pristojno Ministrstvo za finance k dopolnitvi 23. člena Zakona o dohodnini (ZDoh-2), in sicer tako, da se seznam dohodkov iz naslova obveznega

pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja, od katerih se ne plača dohodnine, dopolni z navedbo družinske pokojnine, katere prejemnik je otrok do starosti 18 let oziroma 26 let, če se redno šola. Namen družinske pokojnine bi namreč morala biti zaščita in socialna varnost otrok, ki so ostali brez starša/ev, medtem ko se s trenutno ureditvijo njihovo socialno varnost dodatno šibi. Predlog komisije je podprl tudi Varuh in na Ministrstvo za finance 15. 7. 2016 naslovil dopis, v katerem ga je pozval k odzivu na podani predlog v 20 dneh. Državni svet je stališče Vlade Republike Slovenije do omenjene problematike prejel 2. 9. 2016. Iz stališča izhaja, da Vlada Republike Slovenije predloga Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide za dopolnitev 23. člena ZDoh-2 ne podpira. Posledično Državni svet opozarja, da otroci, prejemniki družinskih pokojnin, kljub temu da v skladu s 56. členom Ustave RS otroci uživajo posebno varstvo in skrb, po njegovem mnenju še naprej ostajajo v neenakem položaju z otroki, prejemniki družinske pokojnine, ki v skladu z 29. členom Zakona o dohodnini niso obdavčene.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Tomaž Horvat, mag. prava.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 25 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

8. točka dnevnega reda:

– Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2015, EPA 1366-VII

Poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora z dne 1. 7. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 9. 9. 2016.

Besedo je imela Duška Godina, direktorica Agencije za energijo in predstavnica predlagatelja poročila.

Besedo je imel mag. Klemen Potisek, predstavnik Ministrstva za infrastrukturo.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, predsednik komisije Jernej Verbič, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljala sta Uroš Brežan in dr. Janvit Golob.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2015

Državni svet **se je seznanil** s Poročilom o stanju na področju energetike v letu 2015 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) v skladu s 404. členom Energetskega zakona (EZ-1).

Poročilo, ki vsebinsko in strukturno sledi zahtevam EZ-1 in usmeritvam Evropske komisije, podaja celovit pregled stanja na področju razvoja trgov z električno energijo in zemeljskim plinom v Sloveniji. Letošnje poročilo je v primerjavi s prejšnjimi dopolnjeno z vsebinami, ki se nanašajo na delovanje veleprodajnega in maloprodajnega trga električne energije in zemeljskega plina, vsebuje pa tudi poglavje o obnovljivih virih, sproizvodnji in učinkoviti rabi energije ter daljinski toploti.

Kot ugotavlja Državni svet, je slovenski energetski trg lani dobro deloval in je tudi primerljiv z drugimi evropskimi državami. Zaživela je večina ukrepov iz EZ-1, kar je pripomoglo k še večji transparentnosti in boljšemu delovanju energetskega trga. Ker je agencija začela izvajati nove naloge in na nekaterih področjih dobila razširjene pristojnosti, ima veliko boljši pregled nad delovanjem trga. Na maloprodajnem trgu električne energije in zemeljskega plina je bilo lani opazno povečanje števila menjav dobaviteljev (prek 66.000 oz. prek 8.000), kar je tudi pokazatelj dobro delujočega trga. Povečanje števila menjav dobavitelja na obeh trgih je tudi posledica kampanje Zveze potrošnikov Slovenije. Umiril oz. zaustavil se je negativen trend gibanja povprečnih cen na borzah z električno energijo. Kljub rekordno nizkim veleprodajnim cenam električne energije to ni imelo pomembnega vpliva na maloprodajne cene (cena gospodinjskega odjema je ostala na enaki ravni, pri poslovnem odjemu pa se je malenkostno znižala). Na trgu z zemeljskim plinom, kjer je prišlo do rasti porabe, so se cene na maloprodajnem trgu (spremenjene razmere na mednarodnem in domačem trgu) ponovno znižale, potencial prihranka zaradi menjave dobavitelja se je povečal.

Državni svet ocenjuje poročilo kot pregledno s številnimi statističnimi podatki, ki predstavlja eno od podlag za sprejemanje razvojnih odločitev na področju energetike.

Slovenija ima na področju OVE zastavljen cilj, da do 2020 doseže 25 % delež OVE v rabi bruto končne energije. Glede na sedanje stanje (Tabela 37: Doseženi deleži energije iz obnovljivih virov v skupni bruto končni rabi energije v obdobju 2004–2014 in ciljni delež leta 2020) obstaja velika verjetnost, da tega cilja Slovenija ne bo dosegla. V povezavi z višino denarne kazni, ki jo mora država plačati, če ne uresniči cilja, Državni svet opozarja na oceno višine spodbud za doseg zavezujočega cilja, saj je vprašanje, ali bi morali nameniti več spodbud za povečanje deleža OVE, kot bi znašala denarna kazen.

V zvezi z integracijo razpršene proizvodnje iz obnovljivih virov Državni svet ugotavlja, da država sicer spodbuja povečanje tovrstne proizvodnje s podporno shemo, vendar lani razpis za nove vstopne ni bil izveden. Državni svet je bil seznanjen, da je uredba, ki bo v skladu z EZ-1 podrobneje uredila podporno shemo proizvodnje električne energije iz OVE in za sproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom (SPTE), v postopku sprejemanja in pridobivanja soglasja Evropske komisije. Ko bo pridobljeno soglasje o združljivosti podporne sheme z notranjim trgom in uredba uveljavljena, bo agencija izvedla javni razpis.

Kot je razbrati iz poročila, so bile v podporno shemo (pod pogoji pred uveljavitvijo EZ-1) vključene tudi sproizvodne enote, ki za proizvodnjo izkoriščajo lesno biomaso. V zvezi s tem Državni svet opozarja, da se nam slabša kakovost zraka zaradi porasta trdnih delcev, ki so tudi posledica uvajanja OVE, natančneje lesne biomase. Ob tem je bil Državni svet seznanjen, da naprav na biomaso, vključenih v podporno shemo, ni veliko, predvsem pa so spodbude namenjene zamenjavi starejših naprav s sodobnejšimi z večjim izkoristkom, kar ima pozitivne vplive na kakovost zraka.

Državni svet opozarja na več let trajajočo izgradnjo manjkajočega visokonapetostnega daljnovoda Cirkovci-Pince kot edine manjkajoče mednarodne interkonekcije, brez katere ni možno trgovanje z električno energijo preko Slovenije med vzhodom in zahodom, kar bi bilo izjemno pomembno v času konične porabe.

V zvezi z elektrodistribucijskim omrežjem in vedno večjimi zahtevami prebivalcev po kabliranju Državni svet opozarja, da bi morala elektrodistribucijska oz. elektroprenosna podjetja, poleg visokih stroškov polaganja kabliranih daljnovodov, ki zagotovo prispevajo k boljšemu delovanju omrežja, upoštevati tudi ekonomičnost te dolgoročne investicije, kar je

pomembno še posebej v času vedno pogostejših naravnih ujm. Državni svet je bil seznanjen, da agencija neposredno nima vpliva na podjetja pri izbiri tehnologij pri gradnji daljnovodov na različnih trasah, posredno pa prek faktorja kakovosti omrežja (napovedane in nenapovedane prekinitve). V zvezi s povezavo stroškov gradnje daljnovodov z višino omrežnine je bilo državnim svetnikom tudi pojasnjeno, da je Vlada že pred časom imenovala medresorsko delovno skupino z namenom iskanja sinergij različnih infrastrukturnih nosilcev pri gradnji omrežij in ki naj bi odgovorila na vprašanje, ali bi s polaganjem energetskih kablov in sočasno gradnjo optičnih povezav uspeli zmanjšati pričakovani dvig omrežnine. Ob tem Državni svet ugotavlja, da Ministrstvo za infrastrukturo priporoča polaganje kablov pod zemljo, v primeru tehničnih ovir pa kable po zraku.

Državni svet ugotavlja, da skupno število gospodinjstev odjemalcev z leti postopoma raste (v povprečju za 0,4 %). Medtem ko se število gospodinjstev odjemalcev z dvotarifnim odjemom trajno zvišuje (v povprečju za 1,3 %), število gospodinjstev odjemalcev z enotarifnim odjemom vztrajno pada. Podatki kažejo na povečan delež odjemalcev z dvotarifnim odjemom, ki svojo porabo prilagajajo in jo povečujejo v času nižje tarife in s tem znižujejo stroške za dobavljeno električno energijo.

Čeprav se poročilo ne dotika vprašanja 90-dnevnih obveznih zalog nafte in njenih derivatov, se Državnemu svetu v povezavi z oblikovanjem obveznih zalog tudi na lokacijah izven Republike Slovenije postavlja vprašanje dostopa do teh zalog v sosednjih državah v času kriz.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

9. točka dnevnega reda:

– Letno poročilo o delu policije za 2015, EPA 1348-VII

Letno poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora z dne 24. 6. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo je obravnavala Komisija za državno ureditev. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 13. 9. 2016.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 13. 9. 2016.

Besedo je imel Andrej Špenga, predstavnik Ministrstva za notranje zadeve.

Poročevalec Komisije za državno ureditev, predsednik komisije Rajko Fajt, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljala sta Drago Ščernjavič in Mirko Kozelj..

Na dileme iz razprave je odgovoril Andrej Špenga, predstavnik Ministrstva za notranje zadeve.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Letnemu poročilu o delu Policije za 2015

Državni svet **se je seznanil z letnim poročilom.**

Predstavnika Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) in Policije sta predstavila delo Policije v 2015. Izrazila sta zadovoljstvo, da letno poročilo lahko predstavita Državnemu svetu in Državnemu zboru, saj javnost tako bolj podrobno spozna delo Policije.

Leto 2015 je bilo zaznamovano predvsem z begunsko krizo in s policijsko stavko. Ob begunski krizi so se pokazale posledice dolgotrajnega materialnega in kadrovskega varčevanja v Policiji in le s skrajnimi napor ter ob pomoči drugih služb in organizacij je Policija obvladovala vse aktivnosti. V času begunskega vala je Policija vzpostavila dobro sodelovanje s policijami iz sosednjih in drugih držav in tako je v času begunske krize slovenskim policistom na pomoč priskočilo okoli 500 policistov iz drugih držav. MNZ in Policija sta 2015 uspešno črpala denar iz evropskih skladov, kar velja tudi za sredstva za obvladovanje begunskega vala. Policija je tako pridobila okoli 10 milijonov evrov in je lahko dodatno opremila policiste za delo na terenu v času begunske krize. Že v času begunske krize so policisti pričeli z najdaljšo policijsko stavko v zgodovini (začetek novembra 2015).

Poleti 2015 je bil odprt nov forenzični laboratorij, ki omogoča delovanje vseh strokovnih skupin na enem mestu. Hkrati z novogradnjo je bilo pridobljene veliko nove opreme, ki je bila skoraj v celoti plačana iz evropskih razpisov, za celotno gradnjo pa je bilo 2/3 sredstev iz evropskih skladov. Forenzični laboratorij ima trenutno že 20 mednarodno akreditiranih linij.

Leto 2015 predstavlja pomemben mejnik glede šolanja policistov. Po dolgoletnih prizadevanjih je z izobraževanjem po višješolskem študijskem programu začela 1. generacija 100 študentov. Ta študij bo nadomestil prejšnji kadetski sistem izobraževanja policistov, ki zaradi zahtevnosti nalog potrebujejo višjo stopnjo izobrazbe. Nov sistem izobraževanja bo omogočal tudi reden dotok novih policistov in Policija ne bo več odvisna od vsakokratnih sklepov vlade glede zaposlitev.

Preiskanost kaznivih dejanj v 2015 je bila najvišja v zadnjih 10 letih (52 %), kaznivih dejanj je bilo manj kot 2014, prav tako se znižuje delež kršitev javnega reda in miru. Povišuje se delež lastnih policijskih prijav, kar je rezultat aktivnega in uspešnega preiskovalnega policijskega dela. Delež gospodarskih kaznivih dejanj se zmanjšuje, povišuje pa se višina škod preiskovanih dejanj. Šibka točka varnostne situacije ostaja prometna varnost. Število prometnih nesreč se je še naprej zniževalo, povečalo pa se je število smrtnih žrtev. Policija se skupaj z drugimi deležniki trudi trend ponovno obrniti navzdol. Za 10 % se je zmanjšala količina pritožb na delo policistov, tudi groženj in napadov nanje je manj, vendar pa ti postajajo bolj nasilni. Na MNZ in Policiji poteka iskanje rešitev, kako policiste pripraviti na vedno bolj nasilne napade.

Proračun Policije se je 2015 začel povečevati tako za materialne stroške kot tudi za investicije. Letos bodo investicije znašale okoli 44 milijonov evrov. Zaradi dolgotrajnega varčevanja bo moral trend povečevanja sredstev trajati dalj časa, da si bo policija materialno in kadrovske opomogla. Kadrovska problematika se je 2015 začela reševati, zaposlili so nove policiste in nove nadzornike meje, vendar glede na upokojevanje in odliv kadra še nekaj let ne bo stabilne kadrovske situacije. Policija je glede na varnostna predvidevanja MNZ predlagala dvig kadrovskega načrta v Policiji.

Glede razvoja Policije sta pomembna 2 dokumenta: Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu Policije do leta 2025, ki je bila že sprejeta in načrtuje razvoj, opremo in kadre Policije za naslednjih 10 let. Policija upa, da v prihodnje vlaganja ne bodo določena za vsako leto posebej, ampak bodo načrtovana dolgoročno. V Državni zbor pa je bil ravnokar vložen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v Policiji, ki uresničuje tudi nekatere dogovore, zapisane v stavkovnem sporazumu, poleg tega pa želi postaviti temelje za delovanje Policije v prihodnje in omogočiti vzpostavitev stabilnega varnostnega sistema.

Državni svet je letno poročilo Policije pohvalil kot dobro pripravljeno in pregledno. Državni svetniki so še posebej izpostavili dobro delo policistov v času begunske krize, v kateri je bila ravno Policija med vsemi državnimi organi najbolj obremenjena.

Državni svet je izrazil zadovoljstvo, da je država končno prisluhnila potrebam Policije in je v zadnjem letu začela reševati kadrovske in materialne položaje policistov. Državni svet je v preteklosti že opozarjal, da pretirano varčevanje lahko povzroči težave pri delu Policije in vpliva na varnost državljanov in policistov.

Državni svet je prav tako izrazil zadovoljstvo, da je po dolgotrajni stavki prišlo do sklenitve stavkovnega sporazuma, ki bo omogočil povišanje plač policistom in povečanje sredstev za materialne in investicijske stroške. Državni svet je poudaril, da gre v primeru policijskega dela za specifično delo, ki ga težko primerjamo z drugimi državnimi uslužbenci, zato bi bil po njegovem mnenju nujen pogovor o statusu policistov. Predstavnik Policije in MNZ sta opozorila, da je bil stavkovni dogovor namenjen odpravi plačnih nesorazmerij in predvsem povišanju plačnih razredov policistom na terenu. Stavkovni sporazum pa ni bil namenjen odpravi kakšnih drugih anomalij v sistemu Policije ali spremembi sistema. Državni svet je poudaril, da je pomembno vedno znova izpostaviti dobro delo posameznih policistov in jih postaviti za zgled. Predstavnik Policije je poudaril, da je to stalna praksa v Policiji in na MNZ in da policiste, ki se izkažejo s posebej hrabrim ali požrtvovalnim dejanjem, pohvalijo in jim namenijo manjšo nagrado. Želijo pa si, da bi jim plačni sistem omogočal, da bi zaslužnim policistom lahko izplačali tudi delovno uspešnost.

Državni svetniki so želeli preveriti, ali je bila pripravljena kakšna ocena, koliko je stala stavka policistov. Predstavnik Policije je Državnemu svetu povedal, da se posebna ocena o ceni stavke ni delala, saj so policisti vse delo, v skladu s pravili policijske stavke, opravili. Bilo je res manj pobranih glob, vendar pa višine glob Policija ne načrtuje in namen Policije ni, da bi od državljanov izterjala globe v neki vnaprej določeni višini.

Državni svet je izrazil obžalovanje zaradi slabe prometne varnosti, saj se je število smrtnih žrtev v 2015 v primerjavi z letom prej povečalo. Državni svetniki so se strinjali z oceno predstavnikov Policije in MNZ, da je verjetno tudi policijska stavka nekaj doprinesla k slabšim rezultatom. Za prometno varnost sta pomembna tako preventiva kot represija in posamezniki prometna pravila spoštujejo bolj, če vedo, da bodo za kršitve kaznovani. Ob stavki in begunski krizi pa je bilo nemogoče zagotoviti dovolj policistov za vse naloge na terenu. Vendar je Državni svet pri tem poudaril, da je Policija v sistemu prometne varnosti sicer zelo pomemben element, ne pa edini. Le sodelovanje vseh deležnikov lahko pripomore k temu, da se bo število prometnih nesreč s smrtnim izidom približalo rezultatom pred 2014.

V zvezi s prometno varnostjo je Državni svet ponovno želel preveriti, ali v Policiji in na MNZ razmišljajo o uvedbi specializirane enote avtocestne policije, kot jo poznajo v nekaterih drugih državah. Predstavnik Policije je Državnemu svetu predstavil rezultate projekta PEGAZ, ki ga je izvajala prometna policija. Projekt je pokazal, da Policija ne potrebuje specializirane enote avtocestne policije in da lahko naloge dobro opravljajo prometni policisti, ki se jih dodatno usposobi za delo na avtocestah. Žal pa se tudi prometna policija srečuje s problemom pomanjkanja kadra, saj je kadrovska pokritost trenutno okoli 70 %. Predstavnik Policije je zato izrazil prepričanje, da se bo s kadrovsko okrepitevijo Policije del kadra preselil tudi v prometno policijo in bo tako tudi na avtocestah prisotno več policistov, kar bo izboljšalo prometno varnost. Predstavnik Policije je še omenil, da bo nadzor nad prometom v prihodnje lažji, ker bo Policija dobila nova vozila in motorje, skupaj z DARS pa preverjajo tudi nove načine merjenja hitrosti, t. i. sekcijsko merjenje hitrosti, ki ga bodo začeli najprej izvajati na odseku AC Trojane–Blagovica.

Državni svet je poudaril pomen sodelovanja policistov in lokalnega okolja. V primeru dobrega stika z ljudmi, poznavanja terena in problematike okolja je preventivno delovanje Policije boljše. Državni svet je izpostavil izjemen pomen prisotnosti policistov na terenu, saj že samo z občasno prisotnostjo umirijo določene kritične točke v lokalnih okoljih in udeležence v prometu spodbudijo k večjemu upoštevanju prometnih predpisov ali preprečijo druga kazniva

dejanja. Državni svetniki so na podlagi izkušenj iz lokalnih okolij pohvalili delovanje varnostnih sosvetov in Svetov za preventivo, ki omogočajo načrtovanje skupnega delovanja na varnostnem področju. V tem okviru je Državni svet poudaril pomen upokojenih policistov, ki lahko po upokojitvi aktivno delujejo v lokalnem okolju in pomagajo s svojim znanjem. Predstavnika Policije in MNZ sta izpostavila, da bi v ta namen lahko uporabili tudi pomožno sestavo policije, ki pa jo bo potrebno še okrepiti.

Državni svet je zanimalo, kako je na delo Policije vplival projekt LIBRA, ki se je sicer končal že pred časom. Predstavnika MNZ je zatrdil, da je revizija projekta pokazala, da je bil projekt učinkovit in uspešen. Njegov namen je bil dosežen, saj se je v policijskih upravah, ki so bile del projekta, število vodstvenih kadrov zmanjšalo, uspeli pa so povečati število policistov na terenu, kar je bistveno za varnost in občutek varnosti v javnosti.

Državni svet je zanimalo ali bo Policija izboljšala svoje delo tudi na področju novih informacijskih tehnologij. Predstavnika Policije je Državnemu svetu pojasnil, da je bilo 2015 približno 5 milijonov evrov namenjenih novi informacijski opreми policistov. Med drugim so policisti prejeli 38 POS terminalov, tako da tujci prometne kazni lahko zdaj poravnajo s kartico, prav tako se uvaja ePolicist, kar pomeni, da policisti uporabljajo službene tablice, vse to pa jim omogoča hitrejšo in lažje delo.

Državni svet je izpostavil, da je pomembna varnost policistov in je zato pozitivno, da bodo policisti dobili v uporabo več novih in s tem varnejših vozil, kot tudi varnejše jopiče in nove varnostne (neprebojne in protivodne) srajce. Državni svet se je strinjal s predstavnikoma MNZ in Policije, da je poleg varovalne opreme nujno hkrati poskrbeti za stalno izobraževanje in usposabljanje policistov, saj varovalna oprema sama po sebi ni dovolj. Predstavnika MNZ je poudaril, da se zavedajo pomena dobre usposobljenosti policistov in je Državnemu svetu pojasnil, da želi MNZ sedanji nivo usposobljenosti policistov še zvišati in zato izvajajo tudi t. i. situacijske vadbe in pripravljajo policiste na vedno nove in bolj zahtevne varnostne razmere.

V zvezi z varnostjo policistov je Državni svet želel preveriti tudi vprašanje glede paralizatorjev, ki se v zadnjem času pojavlja v medijih. Predstavnika MNZ je izpostavil, da v primeru uporabe paralizatorjev ne gre za nova pooblastila policiji. Gre pa za eno od stavekovnih zahtev policistov, ki želijo urediti uporabo paralizatorjev pri nas in s tem povečati svojo varnost in varnost ostalih udeležencev pri posredovanjih. Evropske statistike glede uporabe paralizatorjev namreč kažejo, da je v primeru posredovanja s paralizatorjem do 60 % manj poškodb na obeh straneh kot pa v primeru uporabe drugih metod za umirjanje. Policija in MNZ se zavedata nasprotovanj v javnosti in medijih, vendar poudarjata, da policisti zelo težko uporabijo strelno orožje, saj so posledice lahko nepovratne in se zato večkrat izpostavijo veliki nevarnosti, paralizator pa bi v primeru potrebe lahko uporabili bolj varno. Večina evropskih policij uporablja paralizator, zato v Policiji in na MNZ menijo, da je tudi to argument v prid spremembi glede uporabe paralizatorjev pri nas.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predlog mnenja je bil sprejet (24 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

10. točka dnevnega reda

– Obravnava zaključkov posveta "Notifikacija nasledstva Avstrijske državne pogodbe"

Poročilo Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve s predlogi zaključkov so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog sklepa Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 9. 9. 2016.

Predstavnik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve, predsednik komisije dr. Janvit Golob, je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) ter na podlagi posveta z naslovom *Notifikacija nasledstva Avstrijske državne pogodbe*, sprejel naslednji

S K L E P

Državni svet Republike Slovenije je 23. junija 2016, na pobudo prof. dr. Ivana Kristana, organiziral posvet z naslovom *Notifikacija nasledstva Avstrijske državne pogodbe*.

Posvet je povezoval predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve v Državnem svetu dr. Janvit Golob, udeležence posveta pa je na začetku pozdravil in nagovoril predsednik Državnega sveta Mitja Bervar, mag. manag.

V uvodnem delu posveta je prof. dr. Ivan Kristan predstavil *Dosje: Notifikacija Avstrijske državne pogodbe*, ki je bil objavljen v *Pravni praksi* 23. junija 2016.

Stališče Vlade RS sta predstavila veleposlanik Mitja Štrukelj, vodja Sektorja za sosednje države na Ministrstvu za zunanje zadeve, in Drago Smole, predstavnik Sektorja za mednarodno pravo na Ministrstvu za zunanje zadeve.

V razpravi so mnenja podali: prof. dr. Borut Bohte, Rastko Plohl (Zavezništvo za notifikacijo Avstrijske državne pogodbe, ki pokriva 83 subjektov civilne družbe), Andrej Šiško (gibanje Zedinjena Slovenija), Milan Lovrenčič (Zveza društev General Maister), dr. Jože Pirjevec (Znanstveno-raziskovalno središče Koper), Peter Kovačič Peršin (Društvo slovenskih pisateljev), Darja Lavtižar Bebler (nekdanja poslanka), dr. Jožef Kunič (Slovensko društvo za mednarodne odnose), Štefan Perkič, Peter Toš (nekdanji veleposlanik), prof. dr. Albin Igličar (Društvo za ustavno pravo Slovenije) in Marcel Štefančič (nekdanji državni svetnik).

Na podlagi uvodnih predstavitev in opravljene razprave na posvetu Državni svet poziva Državni zbor RS in Vlado RS, da proučita v nadaljevanju povzete ugotovitve, stališča, opozorila in razloge ter predloge za čimprejšnjo notifikacijo Avstrijske državne pogodbe in s tem zagotovita izpolnitev Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS:

1. Posvet *Notifikacija nasledstva ADP* v Državnem svetu predstavlja pomemben element za izpolnitev pričakovanj v okviru civilnih pobud, ki pozivajo k notifikaciji nasledstva ADP. Državni svet z razpravo o nujnosti notifikacije nasledstva ADP opozarja na pričakovanja in izpostavlja argumente civilne družbe, ki zagovarjajo pravico in potrebo Republike Slovenije, da notificira svoje nasledstvo ADP. Civilna družba pričakuje, da se bosta stroka in politika v uresničevanju slovenskih interesov združili, nastopali državniško in dosledno uresničevali odnos do sosednje države skozi izvajanje vseh določil ADP.
2. Prof. dr. Ivan Kristan je na posvetu predstavil svoje delo *Dosje: notifikacija ADP*, ki je bil objavljen v *Pravni praksi* 23. junija 2016 in ki dokazuje utemeljenost zahtev civilne družbe do Državnega zbora in Vlade Republike Slovenije, da izpolnita svoje državniško ravnanje in zagotovita izpolnitev Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS (v nadaljevanju TUL) z notifikacijo nasledstva Slovenije po Jugoslaviji glede ADP.
3. V 3. členu TUL je Republika Slovenija deklarirala sukcesijo mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila SFRJ in ki so bile v veljavi na dan sukcesije. Med najpomembnejšimi pogodbami, h katerim je pristopila predhodnica Republike Slovenije, FLRJ, je ADP. Na podlagi 37. člena ADP je z deponiranjem ratifikacijske listine pri takratnem depozitarju, to je ZSSR, pridobila status »Pridružene sile« po navedenem členu. Da bi to pogodbeno razmerje

veljalo, je treba notificirati nasledstvo ADP. Šele z notifikacijo nasledstva ADP se Sloveniji v odnosu do Avstrije zagotavlja enak položaj, kot ga je imela njena predhodnica SFRJ. V kontekstu dvostranskih odnosov s sosednjo državo so za Slovenijo pomembni 7. člen (določa varstvo in zaščito slovenske narodne skupnosti), 5. člen (določa meddržavno mejo) in 27. člen (naslavlja vprašanje odškodnine v zvezi z zaplenjenim avstrijskim premoženjem). Določilo 3. člena TUL v konkretnem primeru še ni bilo formalno uresničeno.

4. Glede interesa Republike Slovenije do uresničevanja določb ADP so znana različna videnja političnih akterjev, strokovnjakov za mednarodno pravo in civilno družbo. Vendar je treba upoštevati, da je po mednarodnem pravu bistvo pravnega instituta nasledstva držav vstopanje države naslednice v pravne odnose države predhodnice. Slovenija svoje mesto v ADP išče kot ena od enakopravnih naslednic nekdanje Jugoslavije s posebnim interesom, pravno upravičena, da nasledi pogodbeni status Jugoslavije v ADP, in sicer da depozitarju notificira nasledstvo. Izrednega pomena je, da ima Slovenija edina od držav naslednic nekdanje Jugoslavije skupno mejo z Avstrijo in da ima kot matična država slovenske manjšine v Avstriji vso pravico, da skrbi za njeno zaščito in izrecno tudi za izvajanje 7. člena ADP, ki predvideva enotni standard manjšinske zaščite na celotnem dvojezičnem ozemlju. Vendar Slovenija v dosedanji praksi ni uveljavila sukcesije ADP z vidika svojih interesov in njihove zaščite.
5. Znano je avstrijsko uradno stališče, da države naslednice nekdanje Jugoslavije ne izpolnjujejo pogojev iz 37. člena ADP. Pri zanikanju nasledstva Sloveniji v pogodbenem statusu ADP je treba upoštevati morebitno nasprotovanje Avstrije, ki pa ne bi bilo utemeljeno. Ob tem je treba imeti v vidu primer Češke republike kot naslednice Češkoslovaške socialistične republike, ki je z noto depozitarju formalno sporočila novo dejstvo. Dejstvo je, da gre v primeru Slovenije za sukcesijo po državi predhodnici, ki je izpolnjevala predpisane pogoje iz 37. člena ADP. Dodatno pa je Slovenija upravičena do nasledstva po ADP, ker mora prevzeti položaj zaščitnice slovenske manjšine v Avstriji, kar pa ne velja za Češko republiko, saj v ADP ni nobene določbe o češki manjšini v Avstriji, medtem ko ima Slovenija 7. člen.
6. Razprava je argumentirano zavrnila stališče Ministrstva za zunanje zadeve, da bi imela notifikacija ADP le deklarativni učinek, zaradi česar se Slovenija v odnosu do Avstrije, zlasti glede izvajanja obveznosti do slovenske manjšine, vede kot *de facto* naslednica. Stališče o avtomatičnem nasledstvu pogodb, ki ga zastopa Ministrstvo za zunanje zadeve, ni sprejemljivo, saj za nasledstvo ADP ni mogoče uporabljati avtomatizma. Jugoslavija je bila članica ADP, Slovenija pa bo z notifikacijo ADP izrecno potrdila, da sprejema vsa določila ADP, ki jih je Jugoslavija potrdila z ratifikacijo ADP. Kot samostojna in neodvisna država mora torej Slovenija vztrajati pri dosledni uporabi mednarodnega prava.
7. Ocenjuje se, da je 25. obletnica sprejema TUL simbolno najprimernejši, hkrati pa zadnji čas, da Slovenija pošlje akt o notifikaciji ADP Ruski federaciji, ki je depozitar ADP. Šele z notifikacijo ADP bo izpolnjen 3. člen Ustavnega zakona za izvedbo TUL, po katerem Slovenija prevzema vse mednarodne pogodbe, ki jih je sklenila Jugoslavija in se nanašajo na Slovenijo.
8. Z notifikacijo ADP Slovenija ne bo samo opravila dolžnosti, ki bi jo morala opraviti že pred petindvajsetimi leti, ampak hkrati pridobila na ugledu kot nova neodvisna in suverena sosedna Avstrije.
9. Notifikacija ADP ni v ničemer povezana z uresničevanjem Sporazuma o vprašanih nasledstva, podpisanim na Dunaju 29. junija 2001, ki ga je Državni zbor ratificiral leta 2002 (Uradni list RS, št. 20/02), veljati pa je začel 2. junija 2004.

Predlog sklepa je bil sprejet (22 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 22 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

5. točka dnevnega reda:

– Poročilo o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2016 v obdobju januar-junij 2016, EPA 1413-VII

Poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora z dne 29. 7. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 9. 9. 2016.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 9. 9. 2016.

Na klop so državne svetnice in svetniki prejeli stališče z amandmajem Interesne skupine delojemalcev.

Besedo je imela mag. Saša Jazbec, predstavnica Ministrstva za finance.

Poročevalec Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, podpredsednik komisije Alojz Kovšca, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljala sta Drago Ščernjavič in Alojz Kovšca.

Predsednik je dal na glasovanje amandma Interesne skupine delojemalcev:

Interesna skupina delojemalcev je na 67. seji 14. 9. 2016, na podlagi 16. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

S T A L I Š Č E

k Poročilu o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2016 v obdobju januar–junij 2016

Na podlagi 72. člena Poslovnika Državnega sveta Interesna skupina delojemalcev k Predlogu mnenja Državnega sveta k Poročilu o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2016 v obdobju januar–junij 2016 predlaga naslednji

A M A N D M A :

Predzadnji odstavek Predloga mnenja Državnega sveta k Predlogu mnenja Državnega sveta k Poročilu o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2016 v obdobju januar–junij 2016 se črta.

Obrazložitev:

Vsebina predlaganega odstavka, v katerem Državni svet izraža zaskrbljenost ob nekaterih napovedanih zahtevah, ki se pojavljajo ob predvidenih jesenskih pogajanjih Vlade z javnim sektorjem, po mnenju Interesne skupine delojemalcev prejudicira pogajalski proces, ki je nujen zato, da se ne bi izničil scenarij o popolni odpravi varčevalnih ukrepov.

Za poročevalca je bil določen član interesne skupine Branimir Štrukelj.

Amandma Interesne skupine delojemalcev ni bil sprejet (21 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 11 jih je glasovalo za, 12 jih je bilo proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji 14. 9. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Poročilu o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2016 v obdobju januar–junij 2016

Državni svet **se je seznanil** z letnim poročilom.

Podatki o izvrševanju proračuna v prvi polovici letošnjega leta kažejo realizacijo prihodkov v višini 4.171,7 mio EUR, kar pomeni 48 % sprejetega proračuna 2016, medtem ko so odhodki znašali 4.561,7 mio EUR ali 47,8 % sprejetega proračuna 2016. Glede na realizacijo proračunski primanjkljaj znaša 390 mio EUR.

Dolg državnega proračuna se je v obravnavanem obdobju povečal za 491 mio EUR in znaša 30. junija 2016 27.770 mio EUR oziroma 70,1 % BDP.

V razpravi je bilo zastavljeno vprašanje o razlogih za letošnjo relativno zgodnjo uveljavitev Pravilnika o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2016. Pojasnjeno je bilo, da Zakon o javnih financah določa, da minister, pristojen za finance, mora dati do 30. septembra tekočega leta navodila za državni in občinske proračune, s katerimi se določajo roki, do katerih morajo uporabniki proračunov predložiti dokumentacijo za prevzem obveznosti. Za letošnji proračun je rok za prevzem obveznosti določen z 22. avgustom, kar pa po navedbah predstavnice ministrstva ne predstavlja bistvenega časovnega odstopanja glede na prejšnja leta. Uveljavitev pravilnika v avgustu torej ni v nasprotju z javnofinančno zakonodajo, razlog za njegovo relativno zgodnjo uveljavitev pa je tudi upoštevanje načela previdnosti. Po prepričanju izdajatelja pravilnika bo pravilnik z navodilom, da morajo uporabniki proračunov dodatne obveznosti, ki jih nameravajo prevzemati do konca leta, utemeljiti, in za sredstva predhodno zaprositi Ministrstvo za finance, prispeval k zmanjšanju izdatkov za namene, za katere se ocenjuje, da niso nujni za normalno delovanje državne uprave.

Glede črpanja sredstev iz EU se ugotavlja, da se v novi finančni perspektivi soočamo s še težavnejšimi postopki, zato bi bilo po mnenju Državnega sveta treba vložiti dodaten napor za odpravljanje ovir in težav pri izvajanju projektov ter poenostavitvah administrativnih postopkov. Ne glede na ugodne številke v Poročilu o črpanju sredstev evropske kohezijske politike 2007–2013 se je treba zavedati, da so relativno ugodni rezultati glede dodeljenih sredstev in podpisanih pogodb v začetku tega leta predvsem posledica prenesenih projektov iz stare finančne perspektive. Zastavlja se tudi vprašanje, ali bo možno že na sredini obdobja nove finančne perspektive preveriti, ali so bile prednostne osi v operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike pravilno usmerjene in se tako izogniti kasnejšemu pospešenemu črpanju kohezijskih sredstev. Pojasnjeno je bilo, da je dosežen napredek v črpanju pri izplačanih sredstvih iz proračuna in certificiranih zahtevkih za povračilo iz evropskega proračuna. Dodeljena sredstva in podpisane pogodbe so se sicer v novi finančni perspektivi nekoliko znižale, kar pa ni odraz sprememb v evropski kohezijski politiki. Pričakuje se, da se bodo prvi projekti iz nove finančne perspektive začeli intenzivneje financirati v drugi polovici leta. Doseganje zastavljenih ciljev po posameznih oseh se bo preverjalo z vmesnim poročilom Evropske komisije na sredini finančne perspektive, pri čemer pa je novost ta, da je pripravljen izvedbeni načrt operativnega programa po posameznih letih, ki naj bi preprečil pretirano koncentracijo črpanja sredstev na koncu finančne perspektive.

Glede ocene o uspešnosti izvrševanja državnega proračuna po posameznih bilancah in doseženega proračunskega primanjkljaja ter primerljivosti glede na prejšnje leto je bilo odgovorjeno, da primerjava posebnih odstopanj ne pokaže in da so rezultati v skladu s pričakovanji.

Državni svet izraža zaskrbljenost ob nekaterih napovedanih zahtevah, ki se pojavljajo ob predvidenih jesenskih pogajanjih Vlade z javnim sektorjem, ko se utegnejo ob kazalnikih izboljšanja stanja v javnih financah in ugodnejši gospodarski klimi pojaviti nove zahteve po dodatnih bremenitvah proračuna.

Izraženo je bilo mnenje, da se sicer ob korektni predstavitvi polletnega poročila pogoša prepričljivejša komunikacija vladnih resorjev z javnostjo, tako da bi se v tem in podobnih primerih s primernim načinom predstavljanja stanja vplivalo na pozitivnejšo klimo v družbi.

Predlog mnenja je bil sprejet (22 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 17 jih je glasovalo za, 6 pa jih je bilo proti).

- - -

Predsednik je zaključil 43. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik